

Reanimatie verlorene erfgoed. Verplaatsing historische bijgebouwen.

SdBB

Stichting de Brabantse Boerderij zet zich in voor behoud van cultuurhistorisch waardevolle boerderijen in Noord-Brabant.

Zij zet zich bovendien in voor de omgeving van deze boerderijen: het erf, de bijgebouwen, het landschap en het agrarisch erfgoed.

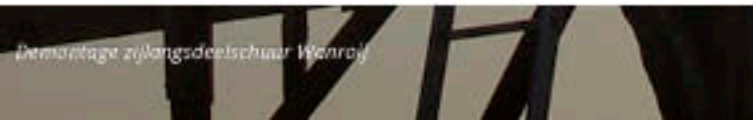
stark uitgebouwde dwarsdeelschuur

SdBB brabantse boerderijen, bijgebouwen, erf en cultuurlandschap.

SdBB Stichting De Brabantse Boerderij
voor boerderij, erf, land en erfgoed
info@debrabantseboerderij.nl, www.debrabantseboerderij.nl

Provincie Noord-Brabant

Demontage zijlansdeelschuur Wanroij

GROEIEND BEWUSTZIJN

"Met de huidige ontwikkelingen in de landbouw zullen ook de komende jaren nog tal van boerderijen vrijkomen. Vaak gaat dit gepaard met een functiewijziging (van agrarisch naar woonhuis of kantoor). Tegenwoordig is er sprake van een groeiend bewustzijn van de streekidentiteit. En van een toenemende belangstelling voor het behoud van het agrarisch erfgoed. Stichting de Brabantse Boerderij zet zich in voor het behoud. Primair is de inzet om een bijgebouw op zijn bestaande plek te behouden. Als dat niet lukt, dan springt de Stichting in de bres om bijvoorbeeld een Vlaamse schuur te verplaatsen. Daarmee blijft het ruraal erfgoed ook voor toekomstige generaties duurzaam behouden."

- Jan Kerhof,
bestuurslid SdBB en bestuurlijk kartrekker
project Reanimatie van Verloren Erfgoed

ERG MOOI WERK

"Voor het verplaatsen van bijgebouwen heeft de Stichting een innovatief project in het leven geroepen: Reanimatie van Verloren Erfgoed. Bij de verplaatsing van een bijgebouw komt veel vakmanschap kijken. Met mijn kennis van historische bouwwerken worden de bijgebouwen zorgvuldig gedemonteerd en later weer met originele onderdelen opgebouwd. Dat is erg mooi werk!"

- Pedro Schamp,
adviseur ruraal erfgoed, schuurverplaatsing
en herbestemming

Investeren in de omgeving

Als u in een boerderij woont en een bijgebouw wilt plaatsen, denk dan eens na over de plaatsing van een historische schuur. Het werkt waardeverhogend voor uw boerderij. Bovendien krijgt u vaak meer ruimte van de gemeente, waardoor u bijvoorbeeld een grotere schuur kunt neerzetten of een B&B kunt beginnen.

VERDIENMODEL

"De Provincie Noord-Brabant investeert eenmalig in het ontwikkelen en opzetten van een verplaatsingsstelsel. Daarna bedruipt het stelsel zichzelf met een eigen verdienmodel. De historische schuren leveren waarde voor het landschap. In ruil voor beleidsruimte zijn bewoners van boerderijen bereid om te investeren in verplaatsing en behoud van historische schuren."

- Erik van den Oord,
adviseur Nieuwe Business Modellen

Behoud van cultuurhistorisch erfgoed

Soms kan er in een bestaand bijgebouw nieuw leven geblazen worden. Dat is mooi, want dan wordt het historische erfgoed op de plek waar het hoort bewaard. Als dat niet kan, neem dan contact op met Stichting de Brabantse Boerderij. De Stichting zoekt dan een nieuwe eigenaar voor uw bijgebouw. Door het historische bijgebouw te verplaatsen, wordt het bijgebouw behouden.

Nummering dwarsdeelschuur Middelbeers

Slim innoveren en renoveren loont

De huidige stand van de techniek maakt het renoveren van agrarisch erfgoed goed mogelijk. Er wordt tegemoet gekomen aan de hedendaagse normen. En aan de - vaak moderne - eisen van de bewoners. Door slimme combinatie van restauratie en renovatie blijft het oorspronkelijke karakter van de gebouwen bewaard.

Opmerking Vlaamse schuur Teteringen

Gemeente aan zet!

De gemeente kan actief meewerken aan de verplaatsing van historische bijgebouwen. De verordening Ruimte heeft daar mogelijkheden voor. Daarnaast biedt de toekomstige Omgevingswet mogelijkheden. Er zijn extra mogelijkheden voor initiatieven die zorgen voor een kwaliteitsverbetering. Kwaliteitsverbetering is bijvoorbeeld de herplaatsing van een waardevol bijgebouw. Dat kost meer dan een damwandprofiel-schuur. Als tegenprestatie werkt de gemeente bijvoorbeeld mee om een groter bouwoppervlak of een economische bestemming mogelijk te maken.

Hijsen gebinten dwarsdeelschuur

VERPLAATSING VLAAMSE SCHUUR

"Samen met Stichting de Brabantse Boerderij heb ik een Vlaamse schuur verplaatst. Met 'het land van Bosch' creëer ik voor toeristen in en rondom de schuur beleving en voor mijzelf een verdienmodel. De schuur is gebouwd in het gebied de 'Reuten'. Deze gronden waren voorheen gedeeltelijk eigendom van Aleid van de Meervenne. De vrouw van Jheronimus (Jeroen) Bosch. Rondom de schuur wordt een voedseltuin ingericht met de zeven zonden van de beroemde Brabantse kunstschilder. En het tegengif: de zeven deugden"

- Jan & Marian van den Boom,
eigenaren zorgboerderij
de Hagelaar te Best

Verplaatsing in 10 stappen

Veel historisch waardevolle bijgebouwen zijn buiten gebruik en in verval. Ons doel is om historische bijgebouwen te behouden en te herstellen. Zodat ons nageslacht hier ook nog van kan genieten.

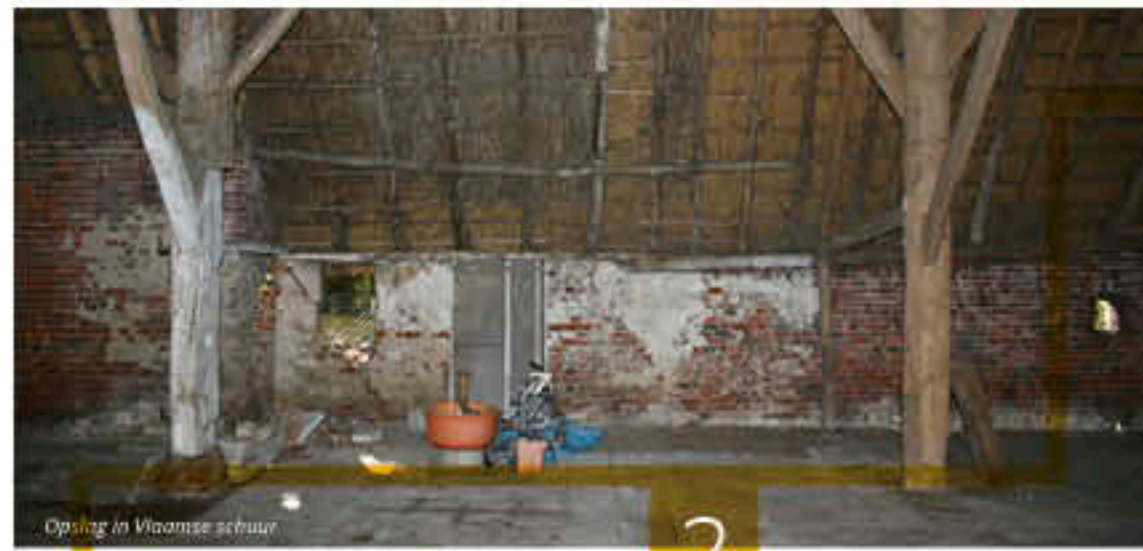
SdBB brabant e boerderijen, bijbouwen, erf en cultuurlandschap.

SdBB Stichting De Brabantse Boerderij voor boerderij, erf, land en erfgoed
info@debrabantseboerderij.nl, www.debrabantseboerderij.nl

Verkenning

De Stichting treft bijgebouwen aan die nog op het nippertje gereanimeerd kunnen worden. Soms zijn de eigenaren zich niet bewust van het culturele eigendom dat zij op hun erf hebben staan. De Stichting verricht onderzoek naar de bouwgeschiedenis en brengt de schuren in Het Groene Woud in kaart.

Wat we aantreffen

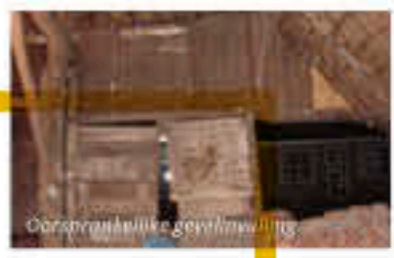
Door modernisering en schaalvergroting verliezen steeds meer agrarische boerderijen hun oorspronkelijke functie. Ze worden gesloopt of slecht onderhouden. Of ze worden onoordeelkundig verbouwd. Gaaf bewaarde, historische boerderijen worden in een rap tempo zeldzamer en met de historische bijgebouwen is het nog slechter gesteld.

Typen

Voordat een bijgebouw verplaatst wordt, wordt de (historische) omgeving in beeld gebracht. Vele eeuwen hebben agrarisch ondernemers (boeren) ons landschap gevormd. Lange tijd vormden de boerderij en het omringende, vaak kleinschalige, landschap een eenheid. Het boeren erf fungeerde als een natuurlijke overgang.

De lokale morfologische, hydrologische en geologische omstandigheden bepaalden de bedrijfsvoering. Daardoor is een enorme diversiteit aan cultuurlandschappen en boerderijtypen ontstaan. Het streekgebonden karakter van de boerderij, zowel in vorm als in materiaalgebruik, staat hierin vaak centraal. Er worden verschillende typen bijgebouwen verplaatst. Daarbij wordt rekening gehouden met het type schuur en de oorspronkelijke omgeving. Bijgebouwen die verplaatst worden zijn bijvoorbeeld dwarsdeelschuren, Vlaamse schuren (zijlangedeel), open veldschuren, klompenmakerswerkplaatsen, bakhuysjes en kippenhokken.

Nieuw herbouwerf

Voor elk gedemonteerd bijgebouw wordt een nieuw herbouwerf gezocht. Voordat het bijgebouw verplaatst wordt, wordt de historische omgeving in beeld gebracht. Het oorspronkelijke karakter van de locatie wordt getoetst aan het type bijgebouw. Want een bijgebouw staat niet op zichzelf, het behoort bij het hoofgebouw van de boerderij en is ook onderdeel van zijn omgeving.

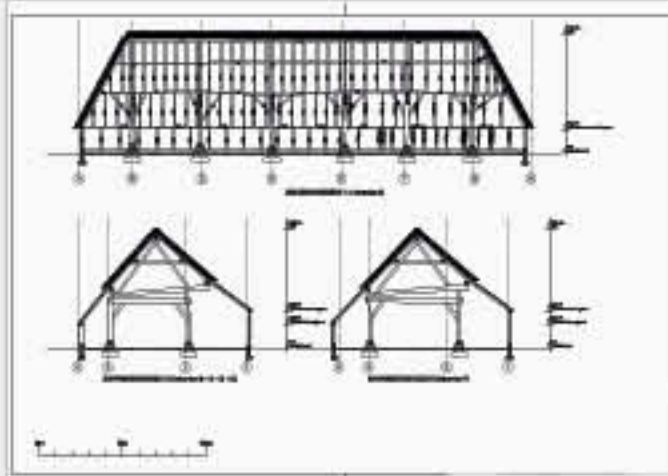
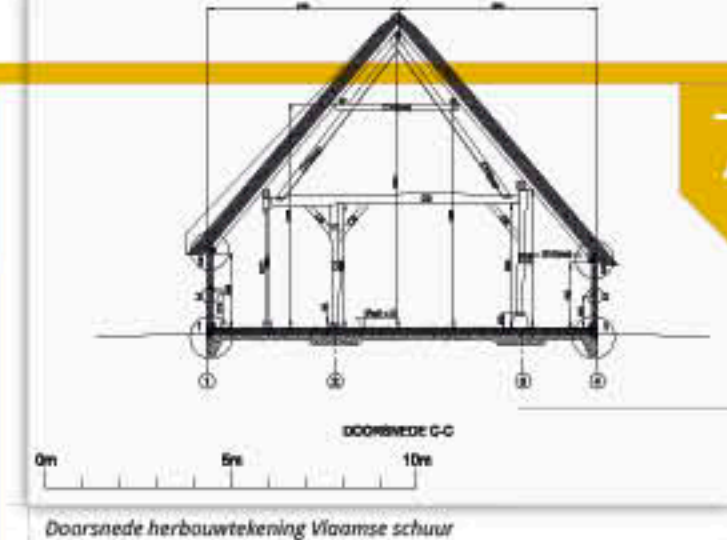
Inmeten

Nadat een nieuw herbouwerf gevonden is, wordt het bijgebouw minutieus in kaart gebracht. De balken worden genummerd, zodat ze later weer exact opgebouwd kunnen worden. Tevens wordt de bouwgeschiedenis van te verplaatsen bijgebouwen in beeld gebracht. Op de website van de Stichting staan in kaart gebrachte bijgebouwen.

Herbouwplan

Het herbouwplan geeft aan hoe het bijgebouw opnieuw gemonteerd wordt en laat zien hoe het bijgebouw er weer uit komt te zien. Soms is het een forse metamorfose. Een asbestdak wordt bijvoorbeeld weer vervangen door een authentiek rieten dak.

Demontage

Tweehonderd jaar geleden werden bijgebouwen in onderdelen opgebouwd. De verbindingen bestaan uit demontabele pen- en gatverbindingen. Daardoor kunnen ze nu zorgvuldig gedemonteerd worden. Soms kan er door snel te handelen een bijgebouw gereed worden van 'de shovel'. Dan neemt de Stichting het bijgebouw tijdelijk als een bouw pakket in opslag.

Wederopbouw

Het herplaatsen van een schuur is een zeer positieve gebeurtenis waar altijd veel mensen bij betrokken worden en willen zijn. Bij de herplaatsing vindt er dendrochronologisch onderzoek plaats om nauwkeurig de ouderdom van de schuur vast te stellen.

Vergunning

Het vergunningentrajec van een cultuurhistorisch waardevol bijgebouw is maatwerk. Omdat een dergelijk bijgebouw waarde toevoegt aan het landschap, kan de gemeente afwijken van standaardvoorschriften in het bestemmingsplan. De procedures nemen veelal wat meer tijd in beslag. Daar staat tegenover dat er ruimere mogelijkheden zijn, zoals een groter bouwoppervlak en een economische activiteit in het bijgebouw.

Resultaat

Het resultaat mag er wezen. Een compleet verplaatste en gerestaureerde historische schuur die het landschap siert. Daar kan het nageslacht nog lang van genieten. En de eigenaar heeft de waarde van zijn boerderij vergroot.

